

3. Матвеев В.В. Теоретичні основи управління вартістю суб'єктів господарювання / В.В. Матвеев, О.В. Брезіцька // Формування ринкових відносин в Україні. – 2010. – № 1. – С. 171 – 175.

4. Сітковська А.О. Ресурсне забезпечення аграрних підприємств як складова їх конкурентоспроможності/ А.О. Сітковська // Сталий розвиток економіки. - 2017. - №1 (34). – С.47-54

Костащук Ярослава
студентка 2стп курсу
напряму підготовки «Публічне
управління та адміністрування»
Науковий керівник: **Нісходовська О.Ю.**,
к.е.н., асистент кафедри економіки,
підприємництва та біржової діяльності.,
Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський

СУТНІСТЬ, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ФОРМ МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Актуальність теми: На сучасному етапі розвитку світового господарства усе більшого значення набувають процеси інтеграції та глобалізації, однак до цього часу поняття «економічної інтеграції» не має однозначного тлумачення. Посилення економічної взаємозалежності національних економік на двосторонньому, міжрегіональному та регіональному рівнях стало вимогою сучасних міжнародних економічних відносин. Конкретні форми економічної взаємодії залежать від господарського розвитку країн-учасниць, а їх особливості відповідно впливають на характер і рушійні сили інтеграції.

Мета та завдання: Визначення сутності, особливостей та обмеження форм міжнародної економічної інтеграції, встановлення причин регіональних інтеграційних об'єднань як домінуючої характеристики сучасної світової економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій: Дослідження інтеграційних процесів здійснювали зарубіжні науковці Б. Баласа, О. Буторіна, Дж. Вайнер, П. Петрі, М. Сторпер, Ю. Шишков. Великий внесок у дослідження розвитку міжнародної інтеграції внесено такими українськими вченими, як О. Білорус, В. Будкін, І. Бураковський, Д. Лук'яненко, Ю. Пахомов, В. Сіденко . Незважаючи на значну кількість публікацій з означеної проблематики, розвиток форм і напрямів інтеграційних процесів вимагає продовження дослідження їхнього впливу на розвиток світогосподарських зв'язків.

Виклад основного матеріалу:

Економічна інтеграція – процес інтернаціоналізації господарського життя, зближення, об'єднання економік низки країн [2]. Економічна інтеграція як процес розвитку стійких взаємозв'язків і поглиблення поділу праці, форма зближення і посилення взаємодії національних економік може надати поштовх для розвитку продуктивних сил та модифікації виробничих відносин. Однак формування міжнародного поділу праці та рівень залучення до нього окремих держав або їх груп залежить від впливу чинників: природно-географічного, соціально-економічного та науково-технологічного процесу. Певний вплив справляють політичні фактори: ступінь розвитку державного суверенітету, міжнародні економічні позиції, співвідношення політичних сил у країні, характер і ступінь впливу державних інститутів на економічні процеси [1].

Основною причиною інтеграції є вимоги високо розвинутих продуктивних сил, які переросли межі національних господарств, але фактично ці процеси склалися так, що співвідношення політичних і економічних чинників на окремих етапах змінювалися. Розвинені країни швидше і впевненіше інтегруються в економічний простір. У країн з вищим рівнем економічного розвитку більше можливостей для інтеграції. Здатність країн до такого процесу визначається взаємодоповнюваністю. У сучасному розумінні міжнародна економічна інтеграція – це високий рівень міжнародних економічних відносин, за якого процес господарсько-

політичного об'єднання країн відбувається на основі міжнародного поділу праці та здійсненні узгодженої міжнародної торговельно-економічної політики. До інтеграції відносять об'єктивний процес розвитку економічних зв'язків та поділу праці національних господарств, які близькі за економічним рівнем. Вона охоплює зовнішньоекономічний обмін і сферу виробництва, що веде до тісного створення регіональних господарських комплексів. Конкретні форми економічної взаємодії залежать від господарського розвитку країн-учасниць. Їх особливості відповідно впливають на характер і рушійні сили інтеграції. На основі знань, які дають традиційні економічні моделі, оцінити сучасні економічні явища, процеси й тенденції у взаємозв'язку складно. Однак, це стає можливим, якщо за методологічну основу дослідження взяти виділення процесу міжнародної економічної інтеграції як ключового в розвитку світової економіки [2; 3].

Відмінності між економікою групи країн та економікою окремої країни ліквіднуються в процесі міжнародної економічної інтеграції і характеризуються наступним:

- у межах однієї країни товари, послуги та робоча сила переміщуються вільно; – товари, послуги, капітал і робоча сила, які переміщуються із одного регіону країни до іншого, залишаються в межах дій системи законів однієї країни, в тому числі й тих, які регулюють економічні відносини;

- у масштабах групи країн існує кілька валют і центральних банків, які регулюють обіг грошей. У регіонах однієї країни в обігу знаходиться одна національна валюта, яка регулюється центральним банком;

- міжнародний рух товарів, послуг і робочої сили є об'єктом спеціальних міжурядових договорів та угод, положення яких не поширюється на економічні відносини, що діють усередині країн.

Зменшення цих відмінностей до їх повної ліквідації є процесом міжнародної регіональної економічної інтеграції. Вони можуть бути ліквідованими лише в результаті дій країн чи спеціальних міжнародних організацій. Міжнародною економічною інтеграцією можна назвати лише те

господарське об'єднання, яке здійснюється політично самостійними державами та носить добровільний характер [4].

Торговельну інтеграцію країн можна схарактеризувати наступними конкретними формами які наведені нижче у таблиці 1. [5].

Таблиця 1

Особливості, сутність та обмеження форм міжнародної економічної інтеграції

Форми міжнародної економічної інтеграції	Особливості форм міжнародної економічної інтеграції	Сутність форм міжнародної економічної інтеграції	Обмеження форм міжнародної економічної інтеграції
Зона економічного росту	Транснаціональний розвиток географічно близьких регіонів на основі спільного використання факторів виробництва	Ранній напрям поглиблення інтернаціоналізації економічного розвитку.	За участю тільки географічно близьких регіонів кількох країн
Зона преференційної торгівлі	Встановлюються відносно нижчі тарифи або нетарифні бар'єри у відносинах з країнами-членами угруповання	Найнижчий рівень економічної інтеграції. Всі учасники самостійно визначають засади та механізми національної зовнішньоторгівельної політики	Ризик непогодження іншими країнами-учасницями при самостійному визначенні кожного країною національної зовнішньоторгівельної політики
Промислова зона вільної торгівлі	Скасування тарифів і квот та тарифів між учасниками. Сприяння розвитку торгівлі промисловими товарами	Учасники інтеграційних процесів отримують позитивний ефект для розвитку промислового виробництва	Підвищення торгівлі тільки промисловими товарами
Зона вільної торгівлі	Особливий торговельний режим для країн-учасниць за рахунок усунення внутрішніх тарифів при забезпеченні їх в торгівлі з іншими країнами.	Принципи зони вільної торгівлі застосовується як до всіх, так і до певного класу товарів то послуг	Ризик втрати взаємовигідної торгівлі між сировинно-технологічно орієнтованими країнами угруповання
Митний союз	Спільний внутрішній тариф. Встановлення спільного зовнішнього тарифу	Зручність для третіх країн при торгівлі з різними країнами-учасницями, через спільний зовнішній тариф	Спільний зовнішній тариф для третіх країн може бути не вигідний для окремих країн-інтегрантів

Продовження табл. 1

Спільний ринок	Вільний рух товарів і послуг, капіталів та громадян	Інтеграція безпосередньо у сфері виробництва, співпраця у грошовій, податковій політиці та політиці зайнятості	Можливий вплив робочої сили, інтелектуальна міграція, що не вигідно для менш розвинених країн у групування
Економічний союз	Гармонізація внутрішньої та зовнішньої економічної політики	У країнах інтегрантах функціонує єдина грошова одиниця	В умовах погіршення економічної кон'юнктури кризи може виникати у всіх країнах-учасницях
Політичний союз	Поряд із економічною забезпечується політична інтеграція	Наднаціональний рівень управління	Втрата країнами-учасницями часткового суверенітету

Джерело: [3]

Висновки: Отже, в основі регіональної інтеграції закладений процес посилення взаємозалежності національних господарських систем та ринків, ріст взаємозалежності економік різних країн, розвиток і поглиблення міжнародного поділу праці. В ній проходить свідоме регулювання країнами їх взаємних економічних зв'язків, створення наднаціональних структур з управління інтеграційними процесами. Торговельну інтеграцію доцільно характеризувати такими конкретними формами: зона економічного росту, зона преференційної торгівлі, промислова зона вільної торгівлі, зона вільної торгівлі, митний союз, спільний ринок, економічний союз, політичний союз, що дозволить більш суттєво визначити глибину розвитку інтеграційних процесів. Фактори зростаючого розповсюдження регіональних інтеграційних процесів визначаються складним переплетінням мотивацій економічного, політичного, правового, ідеологічного, культурного і соціально-психологічного характеру, що визначає значний рівень специфічності та

неповторності в розвитку кожного окремо взятого регіонального процесу. Дану особливість необхідно враховувати при спробах зіставлення загальних закономірностей розвитку регіональних інтеграційних процесів. Регіональні інтеграційні процеси стали найбільш впливовим чинником розвитку світогосподарської динаміки та об'єктивним процесом встановлення стійких економічних зв'язків і поділу праці національних господарств, як близьких за рівнем економічного розвитку, так і тих, що мають суттєві відмінності у своєму розвитку. У найбільш розвинутому стані інтеграційні процеси виходять за рамки компетенції урядів, механізм яких має свою специфіку, що визначає наявність принципово різних моделей регіональної інтеграції та напрямів інтеграційної політики.

Список використаних джерел

1. Бураковський І. Теорія міжнародної торгівлі / І. Бураковський. – К.: Основи, 1996. – 241 с. 9.
2. Лук'яненко Д.Г. Економічна інтеграція і глобальні проблеми сучасності: Навч. посіб. / Д.Г. Лук'яненко. – К.: КНЕУ, 2005. – 204 с.
3. Мариніна С.В. Сутність, проблеми та перспективи розвитку форм міжнародної економічної інтеграції. Міжнародна економіка та менеджмент. Економічні науки. Науковий журнал. ISSN 1028-7507. No5-6 (76-77) 2014.
4. Рут Ф.Р. Міжнародна торгівля та інвестиції / Ф.Р. Рут, А.С. Філіпенко / Пер. з англ. – К.: Основи, 1998. – 743 с.
5. Сіденко В.Р. Україна в процесах міжнародної інтеграції / В.Р. Сіденко. – Х.: Форт, 2003. – 280 с.
6. Пахомов Ю.М. Національні економіки в глобальному конкурентному середовищі / Ю.М. Пахомов, Д.Г. Лук'яненко, Б.В. Губський. – К.: Україна, 1997. – 237 с.

7. Філіпенко А.С. Інтеграційні процеси сучасності / [А.С. Філіпенко, В.С. Будкін, Ю.Л. Грінченко, М.А. Дудченко, Р.О. Заблоцька] – К.: Знання України, 2004. – 304 с.

8. Філіпенко А.С. Світова економіка: Підручник / А.С. Філіпенко, В.С. Будкін, О.І. Рогач та ін. – К.: Либідь, 2007. – 636 с.

Країло Сергій

студент 3 курсу

спеціальності «Підприємництво, торгівля
та біржова діяльність»

Науковий керівник: **Нісходовська О.Ю.**

к.е.н., асистент кафедри економіки,

підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

Подільський державний аграрно-технічний університет

м. Кам'янець-Подільський

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ

ПІДПРИЄМСТВА

Для успішного функціонування на споживчому ринку підприємству необхідна дієва ефективна комплексна система управління його діяльністю. У цьому контексті значним і суттєвим для підприємств є ефективний вибір джерел фінансування, які є невід'ємною складовою діяльності підприємства.

В умовах нестабільної ситуації в економіці державі, підвищеної конкуренції серед підприємств тощо, підприємства змушені шукати найбільш вигідні або нові джерела фінансування на ринку капіталів для здійснення своєї діяльності. У цьому і полягає актуальність обраної теми.

Теоретичні засади джерел фінансування були відображені в роботах таких відомих науковців, як Е. Нікбахт, І.О. Бланк, О.М. Бандурка, І.В. Зятківський, О.О. Терещенко, О.С. Філімоненков та інші.

Вивчення опублікованих праць і практики господарської діяльності свідчать про недостатнє висвітлення принципово важливих питань, пов'язаних з формуванням ефективної політики джерел фінансування з